Ч. 34 (13.579). Львів, четвер 8. лютого 1934. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конґрес славянських студентів-католиків.

Цьогорічний конґрес „Slavia Catholica", себто організації славянських студентів католиків, відбудеться ц. р. у Празі.

Католицькі університети у Китаю.

На 59 істнуючих у Китаю університетів три університети находяться під кермою католицьких чинів. І так, університет Фу-Єн у Пекіні є під опікою Отців Божого Слова. На увагу заслуговує тут хемічний відділ своїм першорядним уладженням. Дальше, на полудні у Тієн-Тсіні находиться під опікою Єзуїтів католицька вища школа торговлі і промислу з підготовним курсом. Всі дані вказують на те, що ця висока школа вибється на перше місце всіх південно-китайських університетів. Ще дальше на полудні маємо католицький університет у Шанґаю. Слава медичного відділу цього університету сягає поза границі Китаю до Філіпін, Кореї, Радянщини та Яповії, звідки приїзджає багато студентів на цей виділ. Також відзначився математично-природничий виділ своєю катедрою електротехніки.

Балканський пакт і Болгарія.

СОФІЯ, 6. 2. ПАТ. Югославянський міністр закордонних справ поінформував учора болгарського посла в Білгороді про парафування балканського пакту. Підписання пакту відбудеться за кілька днів в Атенах. У звязку з тим болгарська телеграфічна аґенція підкреслює, що від самого початку Болгарія стояла на становищі, що пакт неагресії в рамах Союзу Народів і згідний з духом пакту Кельоґа був би найвідповіднішим засобом утревалити мир між балканськими народами. Сусіди Болгарії взялися на інший спосіб. Болгарські політичні кола думають, що болгарська точка погляду була в цьому випадку найвідповідніша, бо найбільше згідна з пактом Союзу Народів.

—o—

Монгольський університет у Манджурії.

Манджурський уряд постановив перемінити Російську Вищу Школу у Харбіні на монгольський університет. Цей університет буде мати характер державного університету. Прийме він на 3 роки сто студентів безплатно.

—o—

Революційний фермент у Франції.

ВІЙСЬКОВІ ҐАРНІЗОНИ В ПОГОТІВЛІ. — ВЕЛИКІ ВУЛИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ. — БІЙКА В ТЕАТРІ. — ПЕРЕД БУРЕЮ В ПАРЛЯМЕНТІ.

Політична ситуація Франції входить в критичну стадію, грозячи протиурядовими демонстраціями обурених мас, які вважають останні посунення Даладіера соц.-радикальним державним замахом. З огляду на демонстрації, заповіджені на вівторок вечір, кільком військовим ґарнізонам під Парижем наказано поготівля. З Компієнь спроваджено до Парижа чотири нові танки. Побіч союзу патріотичної молоді, ролістів і союзу податників мають демонструвати теж б. комбатанти числом кількадесять тисяч. Б. комбатанти протестують проти пародії справедливости і закликають товаришів, які служать при поліції, щоби прилучилися до руху.

Ґрізні заворушення вибухли в понеділок в театрі Французька Комедія, якого директором став б. директор париського виділу безпеки Том. Публика перебивала часто виставу шекспірівського „Короліяна" протиурядовими окликами. На ґалерії і в кульоарах прийшло до бійки.

В місті кружляють найфантастичніші поголоски, між іншим про проектоване усунення ген. Вейґана з головної воєнної ради. До ще більшого розворушення причиняється страйк шоферів, що теж прилучаться до вечірньої протиурядової демонстрації. Дошкульно відчувається страйк шоферів транспортових самоходів, що довозять харчі до париських торгових галь.

Бурливо заповідається вівтіркове засідання палати депутованих, на якому будуть розглядати численні опозиційні інтерпеляції. Премієр Даладіе має виголосити декларацію, в якій зясує пляни уряду в справі запевнення ладу в державі. Опісля палата займеться встановленням слідчої комісії для справи Ставіського.

ЗАДЛЯ ОХОРОНИ УРЯДОВИХ БУДИНКІВ.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. Ава подає, що поліційна влада у звязку з заповідженою на сьогодні маніфестацією видала накази задля охорони Елізейської палати, міністерства внутрішніх справ, президії ради міністрів і палати депутованих.

Б. КОМБАТАНТИ ПРОТИ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. На зборах парляментарної групи, що належить до радикальної лівиці, депутований Ґуа повідомив зібраних про причини, чому маніфестації б. комбатантів, передбачені на неділю, відкликано, а пізніше знову визначено на вівторок. Депутований округи Секвани підкреслив, що ті маніфестації зорґанізовано на площині непартійній, але вирішила їх рада союзу комбатантів, що має 825.000 членів. Більшість депутованих, що належать до радикальної лівиці, заявляється проти уряду.

ПРОТИ УРЯДОВИХ РОЗПОРЯДКІВ.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. Трийцять міських радних на загальне число 58 рішило звернутися до населення Парижа з відозвою, що протестує проти відкликання префекта поліції Шіяп а також і Ренарда та осуджує це розпорядження, яке шкодить незалежности й гідности міста Парижа.

ПАРИЖ, 6. II. ПАТ. Депутовані Парижа, що належать до опозиційних партій, вислали до міністра внутрішніх справ лист з протестом проти рішення ради міністрів у справі префекта Шіяп, віддаючи честь його діяльности.

Відгомін афери Ставіського.

ПАРИЖ, 6. 2. ПАТ. У звязку з аферою Ставіського прокуратура округи Секвани рішила розвести доходження проти адвоката Рібо під закидом ошуканства. Прізвище Рібо згадували кілька разів підчас парляментарних дебат. Недавно він оголосив відкритий лист, в якім доказував, що всупереч запереченням б. міністра Боне́та він займав спеціяльне становище в його кабінеті.

———

Велике зусилля.

З приводу розписання позички для Рідної Школи.

Львів, 6. лютого 1934.

Від довшого часу маємо до діла з найприкрішою постійною фінансовою крізою Рідної Школи — її шкіл і виховних установ — та відчуваємо необхідну потребу зарадити якось тому великому лихові. Всілякі проекти з півзасобами на ближчу чи дальшу мету злагіднювали, що правда, хвилево гостроту крізи, одначе показувались невистарчаючими. Тому з правдивим признанням довідався загал про рішення найавторитетнішого збору, яким був Загальний Зїзд Рідної Школи з 25. грудня 1933 р., розписати в місяці лютім 1934 р. внутрішню безпроцентову позичку Рідній Школі на сплату довгів і на дальшу рідношкільну розбудову. Це справді радикальний засіб розвязки перманентної крізи Рідної Школи.

Постанова виконана своечасно. Позичка розписана. Поклик Головної Управи, її правильник й умови позички оголошені в цілій пресі. Тепер річ у тім, щоби весь український загал в краю і за кордоном освідомив собі **величезне значіння започаткованого того всенароднього зусилля для сучасних і грядучих поколінь** і своєю масовою участю в розписаній внутрішній позичці та висотою підписок гідно зареаґував на зазив нашої найвищої шкільної і виховної маґістратури. Значінню цієї справи з огляду на найбільш актуальне завдання зберігти для нації молоде покоління і його доцільно виховати — хочемо присвятити цих кілька уваг.

Передовсім пригадаймо дійсний стан українського шкільництва і виховання в Польщі. В **1911/12** шкільнім році було в цілій Галичині ще 2496 українських і 3060 польських шкіл, а на просторі теперішньої львівської шкільної округи (воєвідства: львівське, станиславівське і тернопільське) 2420 українських і 1590 польських народніх шкіл. В **1914 р.**, себто в часі вибуху світової війни, було в Галичині вже 2.612 українських шкіл; за час австрійської окупації Волині й опісля за короткого правління УНР на північно-західних землях повстало було 1050 українських шкіл. Таким чином **на всіх землях з українським населенням, які перебрала Польща, було 3662 українських народніх шкіл.** Ще 1. грудня 1923 р. офіціяльна польська статистика начислювала 3027 українських народніх шкіл.

Одначе від того часу число українських шкіл скоро меншає. Вже за ери Станислава Грабського після стану з дня 1. грудня 1925 р. було 1055 українських шкіл в Польщі. Потім те число зійшло в 1926—27 році на 925, в 1927

28 році на 774, а останній офіціоз*) виказує вже тільки 123 державних народніх шкіл з українською мовою навчання в Польщі, зате 2.974 утраквістичних; решта польські.

Цікаво, скільки українських дітей ходить до неукраїнських шкіл. По офіціяльним статистичним даним в 1927—28 році 59 проц. українських дітей ходило до польських і 42.01 прц. українських дітей до утраквістичних шкіл (в тому ледви 0.75 проц. польських дітей користало з утраквістичних шкіл). А по даним останньої міністеріяльної статистики вже **тільки 3.5 проц. українських дітей користало з українського викладу**, а 54.49 проц. українських дітей ходило до виключно польських шкіл. Відношення в утраквістичних школах не змінилося. Зате польські діти в 99.5 проц. користають з польського викладу!

Чим є утраквістичні школи для українських дітей, дав на це найавторитетнішу відповідь за вічу у Львові 10. травня 1931 р. проф. Станислав Грабський, сам творець утраквістичного **закону** з 31. липня 1924 р. Він так означив правдиву ціль утраквізму і створеного ним закону: „Утраквізм є добрий, як скріпляє польську цивілізацію, одначе є суперечний з духом **мого закону**, якщо до польських шкіл вводиться українську мову. **Йде про те, щоби українська дитина могла вирішити, чи воліє Міцкевича від Шевченка!**"**)

З 6 українських гімназій, які українці мали за Австрії, зліквідовано в Тернополі 1, і на її місце до нині не створено ніякої української середньої школи. При переустрою шкіл на підставі нової шкільної реформи українці тратять ще дальших яких 60 проц. з істнуючого стану посідання. Українських державних промислових, рільничих, торговельних і взагалі фахових шкіл нема ніодної!

Наведені цифри кажуть найпростішою мовою про проблему виховання чергових поколінь в українському національному дусі і на службу рідному народові. І тут саме велике завдання Рідної Школи, одинокої нашої всенародньої шкільно-виховної установи.

Треба з признанням ствердити, що рідна школа щодо своєї активности, щодо великанського морального впливу, щодо фактичних осягів зробила над сподівання багато, зробила більше, ніж здавалося це можливим у межах її матеріяльної спромоги. Бо всі ті всенародні фахові і середні школи, захоронки і діточі садки, які чимраз густішою сіткою вкривають край, всі ті практичні і доповняючі курси українознавства, діточого доросту, діточі бібліотеки і т. д. і т. д., це величезний вклад праці і реальних успіхів. — З другої сторони Рідна Школа зуміла законтралізувати і законтивізувати питання рідного шкільництва в легальних межах. Бо напр. змобілізувати 250-тисячну армію українських батьків, які за 350-тисяч дітей внесли декларації за українською школою і зуміли їх послідовно боронити, це без огляду на фактичний вислід безперечно величезний моральний подвиг Рідної Школи.

А перед Рідною Школою наростають нові великі завдання, нове поле праці особливож у звязку з новою реформою шкільництва. Але до зреалізування усіх тих плянів, які намітила і намічує Головна Управа Рідної Школи, треба засобів: на заспокоєння істнуючих довгів і на біжучу творчу працю. І ті засоби мусимо дати ми самі, весь український загал, бо цеж основа всякої дальшої освітньої, економічної чи політичної праці.

Дати допомогу Рідній Школі, це не лише моральний обовязок усіх українських установ, але й конечність, яку їм диктує їх власний інтерес: бо як довго зможуть втриматись ті установи, коли молодь чергових поколінь не буде вихована в українськім патріотичнім дусі?! Факти теж показують, що тільки національно свідомі одиниці тверло й непохитно держаться своєї Церкви, а національно несвідомі — це найподатливіший матеріял до релігійного індеферентизму а в дальших наслідках до зміни обряду і покинення Церкви і нації. Тому і добро Церкви вимагає, щоби Рідній Школі дати потрібні засоби.

Таким чином всі українські товариства, організації і підприємства, всі економічні наші установи, вся наша кооперація, інтеліґенція і широкі верстви українського народу та зокрема українське духовенство безпосередньо заінтересовані в тому, щоби Рідній Школі дати достаточні засоби до її творчої праці. Не сміємо допустити до такого занедбання, яке в 1605—1606 рр. скартав був у своїх пересторогах Юрко Рогатинець, енерґійний і славномий діяч львівського брацтва. Він писав:

„...Били великіє ревнители, іж много з великим коштом церквей і монастирей нам ... ровали й маєтностями опатрили, золотом, сребром, перлами і дорогими каменями церкви пріоздобили, книг великое множество язиком словенским нанесли, — леч того, што било найпотребнішее школ посполитих (народніх) не фундовали... І так то вельми много зашкодило Панству Рускому, же не могли школ і наук посполитих розширяти і оных не фундовано: бо коли би били науку мали, тогди би за невідомостію своєю не прийшли до таковиє погибели".

Тому освідомлюймо один одного і переконуймо про необхідність дати внутрішню позичку для Рідної Школи.

Хто познайомився зі змістом правильника й умовинами внутрішньої позички Рідній Школі, — переконався, що справа поставлена поважно, фахово й доцільно та своїми розмірами і способами сплатити підписки вповні відповідає теперішнім крізовим нашим відносинам. У позичці мають змогу взяти збірну участь найширші маси, кожна орґанізація чи установа й буквально кожна навіть найбільш незаможна одиниця, а для краще матеріяльно поставлених одиниць і установ нема ніякого обмеження ані щодо числа позичок, ані щодо висоти вплачених грошей нараз чи сплатами.

Покажім перед світом і перед історією, що для виконання обовязку не треба нам примусу бука, але кожний з глибоко переконання добровільно і гідно може сам цей національний обовязок виконати.

---

*) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego „Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej w roku szkolnym 1930/31". Pod redakcją Dra Marjana Falskiego. Warszawa 1933 — Сторін 916 + LIV великої 8-ки. Стор. XXXVIII.

**) „Kurjer Lwowski" з 12. травня 1931 р.

Даладіє, Мусоліні і Гітлер.

Як повідомляють з Риму, італійські політичні кола і фашистівська преса приняли кабінет Даладієра дуже радісно, тому, що він є прихильником зближення з Італією і його ділом буде пакт чотирьох. Зачувати теж, що в найближчому часі Мусоліні має зустрітися з Даладієром. До зустрічі прийде мабуть на Тиренському морі між Корсикою і Сардинією. Одночасно римські політичні кола довідуються, що теперішній французький премієр рад бачитися особисто не тільки з Мусолінієм, щоб усунути спірні точки між обома державами, але й з Гітлером, щоби заладнати справу дозброєння Німеччини згідно з бажанням німецького уряду та Мусолінія.

Боротьба з безробіттям в Америці.

ВАШИНҐТОН, 6. 2. ПАТ. Палата репрезентантів приняла 381 голосами проти 1 внесення президента Рузвельта, що домагається кредитів у висоті 950 міліонів долярів на боротьбу з безробіттям. Кредити будуть признані федеральному урядові на продовжування великих публичних робіт, при яких знайшло працю 4 міліони людей.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ЛЮТОГО 1934.

ВІЛЬГЕЛЬМ ЛІХТЕНБЕРҐ.

ЛИЛИК.

КАРНАВАЛОВА ІСТОРІЯ.

—Коли ти завтра виїзджаєш, Ріхарде, навіщо тобі карти на оперову редуту? — спитала Ґрета, коли ввійшла до кабінету свого чоловіка, а спитала отак собі, без тіни підозрів.

— Що таке? — обернувся Ріхард. — Що кажеш?

— Кажу, що не потребуєш карти на редуту, коли завтра їдеш... Я перевітрювала твоє футро і найшла в кишені цю карту.

Ріхард мусів мати хвилину часу на віддих, щоб — як йому здалось — збрехати так, щоб жінка нічого не догадалась:

— Цю карту купив я для Оттона. Він просив мене поладнати йому цю дрібничку, бо рідко приїзджає до міста. Добре, що ти мені нагадала. Я був би забув на смерть! Тепер тішусь, що не можу відкласти своєї подорожі, бо якби був залишився, то напевне було би мене скортіло піти на редуту до Опери. Я хотів сказати: ми булиб пішли разом... Але тепер... Що робити!

— Маєш рацію — відповіла Ґрета і вийшла.

*

Коли Ріхард у фраку і новісінькому циліндрі ввійшов на салю Опери, відітхнув. Усе як у програмі. Ґрета нічого не запримітила. Бо це булаб така природна. У куфрі, призначенім до подорожі, сховав він крадьки свій маскарадовий костюм, замісць на двірець поїхав до готелю, тут переодягнувся і готово! Тепер знов, як колись, за давніх часів, кружляли довкола нього мрії, зіткані з гарних жінок, пахощів і сяйва, і він міг перевірювати силу свого мужеського чару. Свою совість заспокоїв він такою аксіомою: „На масковий баль треба йти або самому, або зовсім ві". Тільки думка, що тут може десь звитись під маскою рідна жінка, псує весь карнаваловий настрій.

Рікард рішив використати цю ніч повними грудьми. Хвилинку постояв на порозі, щоб стежити за рікою що несла маски. Пари шукали себе, добирали, фліртували на віддаль, але ще не рішались за довшу знайомість, що мала тягтись цілу ніч. Щойно пізніше серпентинові нитки оповють і звяжуть серця, щоб притримати їх аж до хвилини, коли з облич упадуть маски.

Ріхард не хотів рішитись на першу стрічну маску. На другу подорож у цьому карнавалі Ґрета не позволить йому, тому він мусить цінити цю ніч, як скупар. Поволі, з насолодою, з дуже критичним поглядом і холодний поліз він у юрбу. Сам сміявся до себе. Раз так уже в житті продирався крізь юрбу, серед ріжних сумнівів: це було на базарі в Сальовіках. І тоді, так само як нині, насторожився, щоб не дати себе звести якимось безвартним обєктом...

Найкраще викурити спочатку папіроску, зовсім спокійно. Решта найдеться пізніше. Ніч — довга і добра рада не приходить ніколи за пізно. Побачив, що у радісному поспіху, коли одягався, кудись засунув папіросницю і не може її тепер найти. Шукав по кишенях. Засунув руку до правої кишені на грудях. Лист? смішна річ. Хто тримає ділові листи у фраковому одязі? Інших листів від трьох літ, коли оженився, не діставав. Крім цього пригадав собі, що фрак мав востаннє на собі, коли був на премієрі Ріхарда Штравса зі своєю жінкою. Тоді напевне не міг заблукати до його кишені лист.

Ні! це таки був лист! Дивна історія. Ще й невідчинений, із блакитним беріжком і запашний. Чи варт його тепер відчиняти? Чи не може він почекати? Але цікавість перемогла. Почерк його жінки. Вона писала йому: „Мій коханий! Я нині на редуті в Опері. Цікаво, чи ти мене пізнаєш під маскою".

Ріхард зупинився посередині салі і ставав заватою для пар. Отже Ґрета повідомлялась, що нічого не знає. Усе знала і так тепер йому за[...] відповіла! У першій хвилині Ріхард хотів покинути баль. Таким робом вона його не побачить і він зможе переконати її, що таки виїхав. Та хто може йому заручити, чи вона вже не тут біля нього і вже його не бачила? Може вже стежила за ним, як він виймав листа, читав його, побілів і стояв як смаркач. Єдиний вихід — зберегти спокій і вийти зі ситуацією в честю.

Гарно! Але надія, що проведе цю ніч поетично, щезла. Його розмах пропав. Із редутового лицаря зробився заміжній чоловік. Його єдина думка була: „Ґрета не сміє тут поводитись непристойно!" Навіть прийшов до висновку, що це скандал, що його жінка тут сама, без опіки, без товариства, може під такою маскою, що легко впаде жертвою маскарадового Касанови.

Рішив, що віднайде Ґрету. Покинув своє місце, де стояв досі непорушно. Стежив за жінками, що минали його. Ствердив, що всі жінки 1934 року подібні до себе. Те єдине, що мало їх відріжняти — чоло, очі та ніс, закривала маска. Зате постаті були однакові. Всі були стрункі, виспортовані, мали ту саму лінію, такий самий хід і таку саміську поставу. Хочаб не знати як добре хто знав власну жінку, не зможе розпізнати її між тими всіма однаковими прикметами.

Ріхард хвилювався. І хвилюючись, промовив до себе таким монольоґом:

— Яку несмачну думку мала Ґрета, що заранжувала цю несмачну історію! Цеж „Лилик"! Може колись була така історія оригінальна: прийти на баль під маскою і фліртувати з власним чоловіком, який, річ ясна, її не пізнає. Але нині... Несмачне, смішне! Я цінив Ґрету багато вище! Щойно тоді, коли чоловіки мають масло на голові, починають шанувати своїх жінок!

І був би ще так довго розмовляв у думках зі собою і пів голосом, якби не відчув на своїх плечах мягку, запашну руку:

Він миттю обернувся, переконаний, що це його жінка.

(Докінчення буде)

Найновіша сензація на Закарпатті.

Свинячий гешефт шкільного інспектора, члена аграрної партії.

Шкільного інспектора із Волового на Закарпатті недавно ув'язнили і замкнули у вязниці окружного суду в Хусті. Його обвинувачують у лихварстві, а недавно його суспендувала шкільна влада за те, що затримав у себе платню помічним учителям. З цього чеська бульварна преса зробила дуже велику сензацію — „Опир верховинської бідноти, шкільний інспектор лихварем“ і т. п.

Справді, інспектор Дубровський займався більш своїми гешефтами, ніж педагогікою. Щодо його діяльности, за яку він опинився у вязниці, не можна сказати, щоб не мала нічого спільного з педагогікою — він купував поросята й телята та давав бідним верховинцям **на виховання** („на кохання“, як тут кажуть). Це старий жидівсько-малярський спосіб визиску бідних верховинців, що вже тут на Закарпатті вкорінився як звичай. Купується худоба — переважно молоді поросята й телята. Селянин, що має троха паші та корму, бере „на кохання“ теля чи порося. Та ціна, за яку куплене теля чи порося, мусить повернутися тому, хто купив його, як позичка, а той, хто „кохає“, має за це половину приросту, яким ділиться з власником худоби — кредитором. Це справді лихварство. І то немале, коли почислити, який відсоток прибутку дає невеличка сума, видана за закупно худобини, власникові капіталу—худобини. Дубровський на таких умовинах у своїй шкільній окрузі роззичив „на виховання“ поверх 150 льох та неменше коров.

Ця „педагогічна“ діяльність п. інспектора не була для нікого таємницею, а особливо для тих, що мають обовязок слідкувати за цим. Один чеський часопис справедливо зауважив, що належачи до іншої партії, Дубровський вже давно сидів би у вязниці, але він „сидів та урядував тому, що був членом аграрної партії“, а ця партія має партійну диктатуру на Закарпатті — і тому на такі дрібниці урядовців, своїх партійних членів, як лихварська діяльність, не звертає дуже великої уваги. Повідомлення чеської сензац. преси з дуже крикливими замітками, як напр. „Опир бідноти“ і т. п., не роблять тут на Закарпатті враження — бо про арешт інспектора Дубровського, москвофіла, можна висловитися одною московською приповідкою, що то лише „карают маленькіх ворішек для удовольствія больших“.

Не лише один Дубровський, але багато інших членів аграрної партії якимось скорим і загадковим способом доробилися тут маєтку; практичні в цьому москалі кажуть: „С трудоф праведних не наживйош палат каменних“. І справді досить красні камінні палати мають в Ужгороді ріжні провідні члени аграрної партії на Закарпатті, що прийшли сюди десять літ тому із Чехії лише з портфеликом під пахою.

В томуж часі і в тій-же окрузі, де діяв так довго шкільний інспектор Дубровський, „недрімливе око“ місцевої адміністрації „відкрило“ в організації споживчої кооперації на Верховині протидержавну пропаґанду і двох емігрантів-учителів Красноноса й Зінченка позбавили посади та викинули не лише із Закарпаття, але взагалі за межі Ч.С.Р. Чому така подвійна міра? Бо діяльність учителів-емігрантів, зовсім зрозуміло, псувала ґешефт аграрним діячам типу Дубровського, а тому ця їх праця і є протидержавна. Бо тут держава — аграрна партія. Якби не вмішалася прокуратура, то аграрна адміністрація й надалі вважала би діяльність члена аграрної партії Дубровського державнотворчою.

Наприкінці ще мусимо додати кілька слів про справу учителів-емігрантів Красноноса та Зінченка. Ужгородський „Учительський Голос“ ч. 1. (за січень 1934) пише: „...двох учителів емігрантів інж. П. Красноноса та інж. Я. Зінченка заарештували вночі, як звичайних злочинців, і вивезли на польську границю за **ширення ідеї кооперації між голодуючим населенням**, бо лихварські й політичні спекулянти охрестили їхню шляхотну працю комунізмом. Проти того нечуваного варварства над безборонними людьми протестує наше селянство з тих сіл, де вони учили, а наша преса — політичний провідник народу — **набрала води в рот і вперто мовчить**“.

Зовсім слушне зауваження. Коли будемо мовчати, то ніхто не буде вважати за потрібне рахуватися з нами.

М. О.

Більшовицькі жалі.

МОСКВА, 6. 2. ПАТ. Один з провідників екзекутиви більшовицького інтернаціоналізму, Мануїльський, заатакував на комуністичному конґресі Німеччину, Анґлію та Японію за підюджування до протирадянської війни. Промовець звернув увагу на німецькі зброєння, зазначуючи, що Німеччина може виставити міліонову армію та закинув Анґлії інтриґи проти французько-радянського і радянсько-американського зближення, підкреслюючи вкінці, що система пактів про ненаґресію та визнання Зл. Державами змінили становище Радянського Союзу супроти Японії. Говорячи про протирадянські тенденції німецької політики, Мануїльський заявив, що „жоден пролетар на світі не рушить пальцем, щоби допомогти Німеччині в її боротьбі проти версайського трактату“. Вкінці Мануїльський ствердив, що комуністи більшости держав не опанували досі робітничих кляс. Комуністична партія поза Рад. Союзом має 860.000 членів, з чого 416.000 припадає на комуністів у Китаю.

Новий конкурс Ред. „Діла“.

КОЖНИЙ МОЖЕ СТАТИ ПИСЬМЕННИКОМ!

Найцікавіший момент свого життя,
найцікавішу пригоду,
найцікавіше переживання
пробуйте описати, як умієте і пришліть до Редакції „Діла“.

Цей конкурс розписує наша Редакція для всіх читачів, не тільки для письменників і робітників пера. Кожний може спробувати списати те, що пережив, чув або придумав, не журячись про мову і стиль, з єдиною думкою, щоб

ЙОГО ОПОВІДАННЯ БУЛО ЦІКАВЕ

Розмір такого оповідання має бути від одного до двох фейлетонів „Діла“, себто від 7—20 сторінок шкільного зшитка. Можна підписати його власним прізвищем або псевдонімом; при псевдонімі долати зачинену коперту з правдивим прізвищем, щоб на випадок признання нагороди знати, кому і куди її переслати.

За найкращі оповідання або спомини призначує Редакція три нагороди:

1-а НАГОРОДА 30 ЗОЛОТИХ.

2-а НАГОРОДА 20 ЗОЛ.

3-а НАГОРОДА — КОМПЛЕТ КНИЖОК, виданих „Ділом“.

Ті оповідання чи спомини, що будуть відповідати вимогам, друкуватимемо у фейлетонах „Діла“.

Присилати ті спомини до кінця лютого.

Нагороди будуть проголошені 15. березня 1934 р.

Рукописи просимо присилати на адресу нашої Редакції. Прохаємо писати на одній сторінці; коли неможливо на машинці, треба писати дуже читко і з великими відступами між рядками, щоб можна було зробити необхідні мовні поправки.

Мін. Бек їде до Москви?

Зміст експозе польського міністра закордонних справ у сенатській комісії.

В понеділок 5. ц. м. міністр закорд. справ Бек виголосив врешті давно заповіджену промову на закордонній комісії сенату. Промова була коротка й торкалася лише кількох конкретних справ та найкоротшої загальної характеристики нинішньої міжнародньої ситуації.

Навязав міністр до своєї промови рік тому у закордонній комісії сойму, при чому зазначив, що ситуація в міжчасі сильно змінилася. Тоді треба було оперувати здогадами й передбачуваннями. Не вважаючи на погані вигляди міжнародньої співпраці, міністр клав тоді головний натиск на потребу безпосередніх звязків.

Порушуючи справу Ліґи Націй, мін. Бек говорить про ту установу досить холодно. Признає, що „проблема будуччини женевської інституції стала широко обмірковуваною темою“, але „віякий конкретний проєкт не був зголошений“. Від себе під адресою Ліґи Націй висуває теж застереження, а саме, пригадує, свій внесок про ґенералізацію договорів про охорону національних меншин, заявляючи, що „або ті зобовязання (супроти нац. меншин) мусять бути загальні, *або нинішні відносини треба буде піддати ревізії*“.

Як другу справу загального значіння мін. Бек уважає розбройну конференцію і її „жалюгідну дотеперішню долю“. Британський та італійський уряди зголосили свої розбройні меморандуми та подали їх до відома польському урядові, що їх докладно розгляне. — Більше нічого про Ліґу Націй, про спроби реорґанізації її, про пакт 4-ох і т. п. концепції, з Ліґою Націй звязані, мін. Бек не сказав ані словом. Зате окремі уступи промови присвятив зносинам Польщі з Совітами й Німеччиною, одним реченням згадав про союз з Францією і Румунією та прихильно оцінив порозуміння з Данціґом.

„Значно більше вдовимий вислід дав нам розвиток безпосередніх наших відносин“ — заявив міністр, протиставлючи видно методу безпосередніх переговорів ліґовій системі розмов при свідках. Щодо взаємин з Совітами, пригадує, що до пакту про ненапад долучено ще умову про дефініцію напасника; мін. Бек радіє, що в тій умові взяла участь „союзницька Румунія“ (мова про льондонський пакт 9-ти). „Витворення у відносинах зі Совітами атмосфери доброї волі відбилося позитивно також і на інших ділянках сусідських взаємин обох країв. В той спосіб можна було виясвити згідливість поглядів на багато інших справ, нпр. у бігу праці розброєної конференції. На самій границі витворилась сусідська прихильність, яка дає наслідки також у технічних справах. Наш уряд привязує велике значіння до *звязку з совітським урядом, який внедовзі зможу підтримати особисто*““ (Чи це заповідь подорожі мін. Бека до Москви?!).

Про польсько-німецькі взаємини сказав п. Бек таке:

„Минулий рік зазначився радикальним зворотом у наших відносинах з західним сусідом. Коли уряд Гітлера переймав владу, прилюдна опінія в Европі хотіла бачити в наслідку того факту конечність загострення взаємин між Польщею і Німеччиною. *Наш уряд був іншої думки.* Коли я говорив у мин. році про польсько-німецькі відносини, то не мав на увазі лише неґативну сторінку тієї формули. (Мова про вислів, що Польща ставитиськме до Німеччини так, як Німеччина до Польщі). При першім контакті з канцлером Гітлером і його урядом я ствердив ясну мову і зрозумілу для укладу в будуччині наших взаємин. Ми відповіли на те тою самою мовою і створили підставу до збудування в короткім часі важного політичного документу, який своєю лапідарністю найкраще передає характер замірів обох урядів. Заключена умова є дуже суттєвим причинком до запевнення европейського миру. Крім того той договір значно причиниться до поправи сусідських взаємин..“

Мабуть, щоби опрокинути поголоски про погіршання польсько-французьких відносин, мін. Бек заявив: „З вдоволенням мушу ствердити, що наша приязнь і старі, тривкі і тісні взаємини здають іспит у світлі нових подій. Маю на думці союзи з Францією і Румунією“...

Як вже згадано, справа поправи взаємин з Данціґом була останньою, яку порушив п. Бек. Закінчив кількома загальними фразами про „свідому волю урядів та здоровий інстинкт мас громадян“ та висловив, що „усунення атмосфери анімозії і алярмів є безперечним плюсом“.

— Дискусію над експозе міністра відложили до середи 7. лютого.

—о—

Гарячий день у соймі.

Відгуки вирішення нової конституції. — Внесок недовір'я для марш. Світальського. — Гострий виступ представника ППС.

Понеділкове засідання сойму, призначене для звіту генерального буджетового референту, перетворилося в генеральну атаку опозиції у звязку з голосуванням в дні 26. січня ц. р. Перший промовляв пос. Темпка (Хадеція) у справі формальній, зголошуючи і мотивуючи такий наглий внесок: **„Сойм ствердив, що голосування на пленумі палати в справі зміни конституції з 26. січня 1934 відбулося з нарушенням ст. 125 і 3 конституції та ст. 53 реґуляміну нарад сойму, тому постанова в справі зміни конституції є неважна з самого права".**

Той внесок голосами ББ відкинено.

Після промови ген. референта буджету пос. Медзінського (ББ) (з цілої промови суттєве є лише ствердження, що новий буджет на 280 міліонів менший від останнього та що уряд оптимістично глядить на трівкість валюти і можливий новий дефіцит буджету), — вплинув внесок недовір'я для марш. Світальського. Тому, що такий внесок може бути голосований лише на черговому засіданні, засідання перервано і призначено друге на пополудне. При голосуванні над тим внеском за маршалківським столом засів віцемаршал Цар. Його появу опозиція стрінула демонстрацією, а ББ овацією. Очевидно — внесок на недовір'я відкинули.

З опозиційних промовців промовляли в тому дні пос.: д-р Рибарський (НД) і Жулавський (ППС). Той останній ремствував головно на протекціоналізм

ЗАКИДИ ОПОЗИЦІЇ ПРОТИ ПРАВОСИЛЬНОСТИ НОВОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

Пос. Ст. Стронський зголосив на письмі закиди щодо протоколу з засідання з 26. січня ц. р., на якому принято нову конституцію. Ті закиди зібрані в 4-ох точках:

1) внесок посла Цара не відповідав постановам соймового реґуляміну і п. Цар не міг такого внеску зголошувати. Як референт комісії п. Цар видно не знає, що комісійному референтові не вільно зголошувати власних внесків;

2) проект конституції мусить бути, згідно з тепер обовязуючою конституцією, заповіджений бодай на 14 днів наперед. Тому, що це не сталося, не міг бути предметом соймової ухвали;

3) ст. 125 конституції вимагає для ухвали про зміну конституції присутности щонайменше половини законного числа послів, що взагалі не було ствердженс;

4) вкінці істнує припис реґуляміну, що в випадку, коли потрібною є кваліфікована більшість, треба порахувати голоси, а того 26. січня не зроблено.

Тому — кажеться у застереженнях пос. Стронського — постанова з 26. І. 1934 є неважна, а ствердження у протоколі з засідання, що принято законопроект про зміну конституції — треба з протоколу усунути.

СКІЛЬКИ КОТРИЙ КЛЮБ ГОВОРИТИМЕ?

Устійнено контингент часу для промовців усіх клюбів підчас буджетової дебати. ББ дістало 13 годин 46 хвилин, ендеки 6 годин 40 хвилин, **українці 1 год. 52 хвилини,** українські радикали 40 хвилин, жиди 48 хвилин, німці 40 хвилин, комуністи 36 хвилин.

З таємного світа атомів.

З нагоди нагороди Нобля за праці з фізики 1932—33 р.

Шведська Королівська Академія наук признала цього року нагороду Нобля за праці з фізики за 1932 р. проф. В. Гайзенберґові в Ляйпціґу (тепер у Кембрідж), а за 1933 р. розділила між двох учених, а саме: половину дістав проф. Е. Шредінґер з Берліна (тепер в Оксфорді), половину проф. П. А. М. Дірак з Кембрідж.

Лавреати мало знані ширшому загалові, тому і цікаво знати, за що дістали вони таке велике відзначення. Короткі телеграми повідомляють, що нагороди признано їм за „праці з квантової механіки". Ширший загал тільки додумується, що тут іде про якісь може епохові відкриття великої ваги.

Звичайно великі відкриття є досить зрозумілі для всіх без більших зусиль. Так було з відкриттям промінів Рентґена, радіоактивности тіл, а відтак з її вияснюванням і т. п. Одначе зрозуміти заслуги для розвою фізики та взагалі науки цьогорічних лавреатів Нобля — це справа не така проста. Коротко можна сказати, що заслуги Гайзенберґа, Шредінґера та Дірака в тому, що вони *вияснили* закони взаїмного відношення найменших частинок матерії та енерґії до себе Але мабуть така коротка дефініція буде видаватися для загалу занадто загальна і суха. Треба виповнити її живим змістом.

Нині багато говорять про атомістичну теорію у фізиці; вона не нова. Віддавна пояснювано прикмети та явища, спостеріґані нашими змислами, а навіть прикмети та явища нашим змислам посередньо недоступні, далі переводимо в нашій свідомости будову цілости з невидних її частей. Такі частини були давніше відомі під назвою атомів; нині є їх більше, а саме: відємні та додатні електрони, протони, невтрони, і т. д. Одначе тут справа не в числі елементарних типів; навіть якби було їх дещо більше, то людина завсіди старалась би звести ріжномавітність безкінченого числа проявів всесвіта до принайменше двох чи трьох, навіть чотирьох основних елементів. А ціла річ у тому, як це зробити.

Давніше підходили до цього питання зовсім інакше як нині. Користувались обсерваціями природи і виконуванням досвідів. Слідили за певними загальними та простими фізичними законами. А що багацтво проявів було за велике, щоб можна його було пояснити цими законами, тому сформулували це коротко ось так: „Тіла є зложені, але атоми прості; тіла є тверді або мягкі, прозорі або барвні, магнетні, проводять або не проводять тепла і електричности; взагалі тіла є виявлювані у безліч прикмет, яких не можна безпосередньо виводити з основних законів. Одначе атоми, яких є без числа, мають тільки такі прикмети, на які дозволяють їм підставові закони, а саме: масу, рух, електричний наряд та сили взаїмного притягання і відпихання".

Атомова теорія в такій найпростішій формі виясновала багато явищ, пнр. явища звязані з температурою та тиском ґазів. Її вище подана характеристика була добра, але тільки до часу. Вже з кінцем минулого століття виринули трудноші, яких легким способом не можна було оминути. Вони вийшли з того, що давня метода атомової теорії спиралася на зовсім довільній гіпотезі. Пояснювали світ атомами, а не знали атомових законів як слід. Основні фізичні зако-

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 16

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Розміщення українських добровольців. — Праця жіноцтва. — Деякі стрілецькі відділи. — Недостача в моїх споминах.

Я сам старався зараз познайомитись із положенням касарень, приміщень добровольців та їх розміщенням, з їх життям-буттям, з настроями, поглядами і т. п. Найважніші касарні були в Акад. Домі, в Дяківській Бурсі та в бурсі Народнього Дому при вул. Курковій. Розміщення всюди примітивне. Всі спали на підлозі, на якій було трохи розкиненої соломи, а прикривалися всі своїми загортками, хто таку мав; а як хто не мав, то спав так, у своїм одязі. Бідні зазнавали вже від самого початку всіх благ війни. Ще ті з них, що були львівські, або мали тут своїх знайомих чи товаришів, або більші грошеві засоби, могли собі позволити на вигідніше життя. Але і тих ждала в короткім часі велика зміна.

При перегляді касарень мав я нагоду приглянутися праці нашого жіноцтва для добровольців. Улаштування кухонь усюди незвичайно примітивне. Кухонного знаряддя ніякого, взагалі над справою прохарчовування Б. У. дуже мало призадумувалася. Виглядало так, якби постій у Львові мав бути вічний. А також бракувало зовсім посудин, з яких добровольці могли би їсти. Невелике число риночок, зрештою користувалися вони переважно тою посудиною, яка була по бурсах. Зате пані зі справжньою посвятою сповняли куховарську службу при стрільцях. Так і видно було, що в тому загальному одушевленні і вони не хотіли бути останні і давали те, що могли, давали своє добре слово, свій зичливий усміх, давали свою працю, щоби любим своїм „стрільчикам", як вони їх називали, влекшити життя. Не в силі я все те описати й висказати, бо й не мав нагоди та й часу всьому тому докладно приглянутися; але знаю, що й опісля мав я нераз нагоду почути й побачити стільки доброго зі сторони жіноцтва, що все те доповнялось у мене з досвідом на інших ділянках і той мій досвід може зміститися в словах повних признання для жіноцтва. В часі тої війни жінка зробила більше, як мужчина. В часі тої війни зложила жінка іспит зрілости, який рішуче дає їй право на те, щоби займала рівнорядне місце коло мужчини.

Хоч праця не була відповідно поділена, добровольці вправляли поволі, а деякі відділи, в яких знайшлися більше охочі провідники, робили зовсім добре і корисне враження. До таких належав відділ Василя Дідушка, який зібрав коло себе переважно інтеліґентний матеріял, умів його опанувати і віддати під свій вплив. Відносини у тім відділі відбивали сильно від військового порядку. Виглядало це більш на товариство, де всі позаслужбово рівні, а в службі знають і розуміють, що жарту нема. Щось у роді історичного козацтва. Тим своїм характером цей відділ довго ріжнився від інших, але й давав притоку тим, які того не розуміли, до неголдувань, а нераз був і причиною поважніших непорозумінь. Пишучи про вправи, мушу замітити, що і вправи старався я по своїй змозі мати під своїм доглядом. І навіть у тім короткім, кількаденнім часі був я на горбах Львова за Високим Замком, де ще найчастіше добровольці вправляли. І тут мушу ще піднести, що хто почувався до обовязку робити, то робота йшла. Без крісів і без одностроїв, але кожний вправляв, кожний робив, чого від нього вимагали.

Добрим іменем тішився також другий відділ, що стояв під проводом Івана Чмоли. Близьче бачити його не мав я нагоди, бо він був поміщений в однім селі біля Львова, здається, в Гаях. Не обстоюю також того, що це був відділ Чмоли, який перебував на селі, знаю лише певно, що один такий відділ був. У всякім випадку Чмола мав також дуже корисний вплив на своїх товаришів. Взагалі треба признати, що у молодих старшин (маю на думці ранґу, а не роки), як у Дідушка, Чмоли, Вітовського, Семенюка, було більше зрозуміння для добровольчої формації, як у тих, які хотіли, аби така формація взорувалась на військових відділах.

Найбільшу недостачу в споминах буде творити докладна характеристика стрілецької душі, стрільця як типа, стрільця зі всіми його добрими і лихими сторонами. Але й не та ціль моїх споминів. Я мав спромогу більше приглядатися розвоєві стрілецтва як організації і приглядатись тим людям, які в перших хвилинах творили мої органи, а опісля поволі самі надавали тон організації. Я можу дещо більше і докладніше описати, як ставились органи військової влади до стрілецтва, як воно приноровлялося до військових зарядженьь, як воно переходило ріжні переміни, але й не бракує мені дещо матеріялу про життя самого стрілецтва. Може той матеріял буде в дечому односторонній, а кожнім разі неповний, але все разом з того роду споминами інших одиниць і самих стрільців дасть повний образ тої організації, яка відограла неостанню ролю в нашім народнім житті, а якої вплив буде ще на довгий час після війни слідний у тому житті.

(Далі буде.)

ви найдено шляхом дослідів, які виконували на тілах, зложених з міліярдів атомів, одначе не на самих атомах. З тої причини не можна так виведених законів стосувати до атомів.

Стара атомістика будувала тіла з атомів, збудованих на образ і подобу тих самих тіл. Це було заворожене коло. Одно лише могло виправдувати давніх теоретиків, а саме те, що для тодішньої фізики світ атомів був світом фантастичним, недоступним, а знані явища були такі залекі від атомових явищ, що цей може наївний образ атомів міг вистарчити як основа приблизно правдивого погляду на світ.

Система старої атомістики почала псуватися на добре щойно тоді, як з поступом досвідної техніки учені дійшли до атомів, коли начали робити досліди майже над самими атомами. При таких дослідах виявилось, що істнує на перший погляд таємний закон, який стосується до всього атомового світа; ним є *квантовий закон*. Як необхідну конечність увів його до теорії проміннювання М. Плянк 1900 р., а в 13 літ пізніше пристосував його Н. Бор до вияснення будови атому.

Квантовий закон дає нове просте пояснення замотаної будови атомів тим, що говорить безпосередньо про атоми як про самостійні одиниці; давніше студії над атомами обмежувались тільки до тіл, щодо яких був здогад, що вони складені з атомів.

Бор не хотів зривати з давніми поглядами; на підставі його теорії атоми підлягали взагалі давнім законам т. зв. кляcичним, одначе мали ще т. зв. собі питоме *квантове чудацтво*. Така штучкована теорія мусіла бути не дуже послідовна й тому не могла мати стійкости. Перший вилім у ній зробив Л. де Бройль, а незабаром, трохи пізніше цьогорічні три лавреати нагороди Нобля. Кожний з них майже рівночасно та незалежно від себе, кожний з іншої сторони перетворив основно ідеї про атомову закономірність.

Теперішній стан поглядів в атомістичній теорії не можна вважати за якийсь індивідуальний твір; це твір спільний ряду чільних дослідників. Всі три лавреати незалежно від себе відкрили, що підставові найзагальніші закони природи не є досконалими фізичними законами в тому значінні, як це було перед модифікацією квантових законів в атомістичній теорії. До того часу фізичні закони мали *детерміністичний* характер, який можна зясувати так: Якщо знаємо початкові умовини, в яких находиться атом, а далі часовий хід явищ, тоді дальша доля атому є зовсім докладно означена. Досліди Гайзенберґа, Шредінґера та Дірака виказали, що хід явищ в атомовім світі не є детерміністичний. Закони атомової правильности є статистичні і формулуємо це так: Якщо є знані початкові умовини великого числа атомів, а навіть дальша черга явищ, то з того ще не виходить, щоби доля всіх атомів того зборища (комплексу) була вже однакова. Атоми можуть в якійсь початковій хвилині мати однакові початкові умовини, одначе дальший часовий хід явищ, звязаних з долею кожного атому може бути інакший. Можна передбачити тільки різні можливі майбутні стани, як також частинку всього числа атомів, яка може вибрати одну з тих можливостей. Зовсім так само, як у суспільній статистиці не знаємо як довго житиме Андрій або Степан, одначе знаємо докладно, скільки людей переживе шістьдесятку, скільки дітей умре в першому році життя. Виходить на те, що людський ум мусить зріктись пізнання історії одного атому. Можна докладно передбачити, що буде діятися з громадою атомів, одначе не можна й імовірно ніколи не буде можна описати поодиноких станів для кожного атому в подробицях. Але з наукового погляду не є це ніякою школою для пізнання прикмет тіл, які складаються завсіди з дуже великого числа атомів, бо тут справа не йде про пізнання одного індивідуального атому, а тільки про ціле їх безчисленне зборище. А вкінці, чи мав хто до діла з одним атомом? Уявляючи собі світ атомів, запримічуємо одну питому їх прикмету, а саме їх *багацтво*, при чому поняття ізольованого атому як такого, не має значіння.

Статистичні методи дослідів мають завсіди в собі елементи творчої довільности, тому вони надаються більш до ріжноманітної дійсности світа мікрокосмічних явищ.

Теорії цьогорічних лавреатів Нобля, які взаїмно доповнюються, основані на чисто статистичних квантових законах; вони вияснюють майстерну будову атомів, повставання світла, лучби атомів в хемічні сполуки і т. п. Можна сказати, що ціла фізика стоїть нині під знаком нової механіки, якої тривкі підвалини доставили Гайзенберґ, Шредінґер та Дірак.

Володимир Кучер.

НА ОРҐАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Окружна конференція УНДО в Чорткові.

Президія Центрального Комітету УНДО скликала на день 2. лютого ц. р. окружну конференцію делеґатів Повітових Народніх Комітетів з політичних повітів: Чортків, Бучач, Теребовля, Копичинці, Борщів і Заліщики до Чорткова в справах політичних та орґанізаційних. З Президії Центрального Комітету прибув на нараду голова УНДО й Української Парляментарної Репрезентації посол **д-р Дмитро Левицький**, головний секретар **Володимир Целевич** і посол д-р **Любомир Макарушка**, дальше посол тернопільської округи д-р **Степан Баран** з Тернополя і 37 делеґатів Повітових Народніх Комітетів зі згаданих 6 політичних повітів.

Конференцію отворив сенатор д-р **Антін Горбачевський**, витаючи прибувших на нараду представників Центрального Комітету, а зокрема голову д-ра Дмитра Левицького і секретаря Володимира Целевича. Конференції проводив посол д-р **Степан Баран**, секретарював мґр. **Василь Шкварок** з Чорткова.

Перший забрав голос посол д-р **Дмитро Левицький** і в більше як одногодинному рефераті обговорив теперішнє міжнародне політичне положення, закордонну і внутрішню політику Польщі, зокремаж ухвалення нової конституції та німецько-польське порозуміння. Дальше обговорив політичне положення українського народу в Польщі, наші внутрішні політичні відносини, підчеркуючи потребу скликання Всеукраїнського Конґресу, за чим заявився недавно Центральний Комітет УНДО.

З черги виголосив орґанізаційний реферат головний секретар УНДО **Володимир Целевич**, згадуючи також про недалекі вибори в Галичині до сільських громадських рад та про потребу приготовитися до них як слід.

В дискусії над рефератами забирали голос: д-р **Антін Заплітний** з Теребовлі, о. **Михайло Фіґоль з Шульганівки**, пов. Чортків, **Михайло Гринів** з Бучача, п. **Петро Ґораль** з Борщева, о. **Степан Оробець** з Росохача, пов. Чортків і п. **Андрій Стефанюк**, господар з Жидениць, пов. Борщів. На справи, порушені поодинокими дискутантами, дав вичерпуючу відповідь посол д-р **Дмитро Левицький**. Після його відповіди забрав голос бувший сенатор **Василь Бараник** із Заліщик і поставив внесення ухвалити довіря і признання для проводу УНДО й Української Парляментарної Репрезентації. Гучними оплесками приняли всі зібрані внесення п. Бараника.

В справі біженців зза Збруча, котру порушив п. **Петро Ґораль**, промовляли посол д-р **Любомир Макарушка**, сенатор д-р **Антін Горбачевський** і п. **Володимир Целевич**. Характеристичну справу підніс сенатор д-р **Антін Горбачевський**, подаючи до відома, що не тільки в Борщеві займалися справами біженців, але й у Чорткові, де місцеве громадянство основувало навіть окремий Комітет допомоги біженцям; одначе староство в Чорткові цього Комітету не затвердило, а воєвідський уряд у Тернополі не прихилився до внесеного в цій справі відклику.

З черги посол д-р **Степан Баран** обговорив обширніше справу виборів до сільських громадських рад, подаючи практичні вказівки, як до цих виборів приготовитися. В дискусії над цією справою і деякими політичними питаннями забирали голос д-р **Іван Хичій** з Чорткова, о. **Михайло Фіґоль** з Шульганівки, о. **Володимир Атаманюк** з Лисовець, пов. Заліщики, п. **Олександра Баранова** з Чорткова і п. **Ольга Томашівська** з Коцюбинець, пов. Копичинці та кількакратно п. **Володимир Целевич**. Крім цього порушено в дискусії цілу низку інших пекучих справ, головно справу „Луґів", у котрій то справі промовляли: мґр. **Олекса Зеленецький** з Гусятина, пов. Копичинці, д-р **Володимир Безпалко** з Копичинець і п. **Володимир Целевич**. Порушено також освітні справи, зокрема справу проектованих при повітових виділах освітніх референтів, що її підніс о. **Теодор Раченко** з Гусятина. В дискусії торкнулися поодинокі бесідники також і наших міжпартійних та внутрішньо-партійних справ, на котрі дав вичерпуючу відповідь п. В. Целевич.

Наради тривали 5 і пів години і весь час стояли на високому рівні. Закінчено їх відспіванням національного гимну.

НАГОРОДИ
ПЕРШИХ СТУДЕНТСЬКИХ ВЕЛИКИХ ВЕЧЕРНИЦЬ.

1. Комітет проголошує конкурс на чотири нагороди Перших Студентських Великих Вечерниць під гаслом „Студентство Рідній Школі":

а) нагорода для „королевої карнавалу 1934 р.";

б) нагорода за „тип українки";

в) нагорода за найскромніший, а заразом найелеґантніший жіночий одяг

і г) для мущини, який на вечерницях перетулре з найбільшим числом пань.

2. Умовини та спосіб переведення конкурсу подасть Комітет до відома в часі вечерниць, 8. лютого ц. р.

Львів, 5. лютого 1934.

ЗА КОМІТЕТ:

Сосенко Іван.

Колись і тепер.

Враження з поїздки у підльвівське село.

Колись у неділю чи свято при нагоді зібрання більшої чи меншої кількости людей — бачили ви молодих людей, що на своїх устах несли в село освіту. Вчили село, засновували товариства, оживлювали їх, були їх душею. Старші зі Львова командували, молодші виконували цю команду, старших шанували і було добре. З цієї роботи виросла й свідомість своєї державности.

Тепер — трошки інакше. Перевернулося чогось все догори коренем. Молоді хочуть командувати — а старі мають виконувати. Чому? Бо вони до цього привикли. Вони мають будувати, орґанізувати. А молоді — з дуже гучною назвою — вважають своїм обовязком старих критикувати безоглядно, висміювати і називати образливими епітетами від опортуністів до запроданців включно.

За що? За те, що вони нерідко й нині ділові, творчі; хоч старушки, але рухливі і непосидючі. Вони віддані все народові та суспільній праці. От один образок, що підтвердить наші слова:

Недалеко від Львова, в селі Борщовичах, діяльніші тамошні люди уладили на день 21. січня ц. р. просфору з метою оживити сільські товариства. На просфору запросили зі Львова головні наші установи. А що стація недалеко від села (півтори кільометра), то підводи не вислано. Висідаючи з поїзду, стрінув я п. Ковальського, делеґата „Сільського Господаря", а дальше й проф. Ластовецького, делеґата Пов. Союзу Кружків „Рідної Школи" у Львові і п. Козланюка з Центросоюзу. День передтим була відлига, потім замерзло і було ховзько під ногами, так, що проф. Ластовецькому і п. Ковальському було йти дуже незручно. З цікавости я пустився на хитрість і кажу, що я вже дуже старий, бо зїв 40 пасок. На це п. Ковальський: „Е, що то сорок! Я зїв 72 тай ще не кажу, що старий". — „Ну, то ми оба ровесники" — каже проф. Ластовецький.

Мені стало страшенно ніяково. Невжеж їм написано до смерти нести тягар суспільної роботи, невже аж так зле, що нема кому молодшому їх заступити? Значить, що вони і далі мусять їздити в свято і неділю, не відпочивати, а орґанізувати, загрівати всіх до праці, творити народні цінности. Навіть в такому віці не питають їх, — вони все енерґійні, духом молоді, творчі й ділові. Дуже часто в дописах у „Ділі" та інших часописах прочитаєте, що п. Ковальський орґанізує якісь курси, а проф. Ластовецький кружки та садки „Рідної Школи". Так знайте, що цю роботу роблять не молоді, а два симпатичні, все віддані народові сімдесятьдволітні старушки. У них все по старому, ніщо не змінилось, тільки літа.

К. К.

Ленін не був Ленін?

Праський аґрарний „Večer" приніс здогад, нібито Ленін не був Леніном, бо справжній Володимир Іліч Улянов умер на еміґрації в Швайцарії. Його папері забрав якийсь Цедерблюм, що свого часу був засуджений на примусові роботи в ленських копальнях. Був, мовляв, дуже подібний до Леніна тай це вможливило йому „пімститися на Росії за те, що натерпівся в копальнях".

Дайте поміч українському студентові!

Серед гучного карнавалу, між одною і другою забавою, дозволю собі звернути увагу всіх у ще одну — але вже не „розривкову" сторону.

Є у нас українців стільки ріжнородних потреб, що направду не знати, котра з них найважніша, а радше, від котрої починати, котра найпекучіша і не терпить проволоки. Безперечно, що українське громадянство обтяжене тими всіми потребами, на котрі місяць у місяць ідуть грошеві жертви, яких все замало і багато наших культ.-освітніх установ, про що зрештою все громадянство знає, переживає важку матеріяльну скруту. Це так: „На долині врізав і на горі додав"... Але потреби наші такі великанські, що найбільша жертвенність не в силі їх заспокоїти.

І тому ці рядки пишу із „страхом Божим", бо саме хочу і мушу говорити про ще одну потребу — може одну з найпекучіших. Це поміч для українського студентства.

Тут мушу пригадати річ загально відому, що студентство, це молоде надійне покоління, є у всіх народів не тільки предметом симпатії, але й горячого піклування. Тому з жалем приходиться мені ствердити, що у нас так чомусь не є. Симпатії ще може, але піклування, то вже зовсім не видно. Ходить такий студент на університет, то загал собі це толкує менш-більше так: Га, як уже ходить, то видно має за що.

Мало хто задумається, чи не голодно і холодно тому студентові. Як він живе, як мешкає — це для нікого нецікаво. Чужі академічні доми — це місця вигідної екзистенції — а у нас?... Наша популярно звана „акад. буда" — це всіма забута закутина, про котру час до часу пригадає загалові хіба преса, пишучи: „Дня т. і т. відбулася в Академічному Домі ревізія..."

І знову на довгий час забувають люди про те, як живуть українські студенти. Це просто інший світ — світ, про котрий громадянству не вільно забувати. Не маю досить сильних слів, щоби представити широкому загалові, якою актуальною і незвичайно важною справою є саме ця поміч українському студенству. У інших народів роблять усе можливе, щоби не забути про студентство. Отже пише про це преса, відбуваються анкети, збірки, імпрези на ту ціль, твориться свого роду реклама навіть наліпками у трамваях: „Поможіть студентству!"

Тому я вірю, що українське громадянство відгукнеться на цей поклик і як тільки зможе, поможе нашим студентам. Часи важкі, але при добрій волі багато дасться зробити. Тому кличемо до всього загалу, кличемо з надією, що нас вчують і вислухають: Дайте поміч українському студентству!

н. ф.

Жіноча мода бороniться перед крізою.

У цьому нерівному змаганні мусіла відступити мода. Бо з крізою не виграти нікому; небезпечно задиратися з цією модерною бабою-Ягою. Тому мода „благорозумно" притихла й погодилася зі своєю „крізовою" ролею. Вонаж тягуча й вічно молода, а зрештою — жінка! Навіть із крізової ситуації вміє користати.

Здається, начебто „спустила з тону". На весір пропаґує штучні шовки. Дрожами обняла вже цілий світ, фабрикуючи дешеві блюзки й пульовери. В літі видвигнула на поверхню сільське полотно, постачаючи дешевого сирівцю для літніх костюмів.

Одним словом пробує застосуватись „працює для крізи". Але недаром вона тягуча й мінлива. Хіба таку кипучу струю можна вбрати в заліане русло? Все одно знайде собі вихід, переллється через береги, хочби (свавільними) срібними бризками. Тому вона й буяє собі у дрібничках, у розмашистих рукавах, у химерних ґудзиках, плетених рукавицях. І хоч текстильні матеріяли впали в ціні, як ніщо інше, то вона виграла саме на цьому. Бо тепер значно більше матеріялу можна зужити на сукню, як давніше. Сукні стали фантастичні, химерні, „жіночі".

Отже в чому суть „крізової" моди? Мода — коли назвати цим словом жіноче вбрання — подешевіла. Але разом із тим стала трудніша, менше доступна. Всі ці деталі, розмашисті рукави, деревляні ґудзики, тощо, вимагають призадуми й тонкого смаку. Більш як колинебудь, мода каже тепер задумуватись над нею. Дрібнички прибирають, але дрібнички немаловажні. Навіть дуже важні: дають сотням рук заробіток. Та й сотворені для зручних рук жіночих, всі оті плетені, тачковані і прикладні дива. Отже мода каже спекулювати: ось у чому її правдиве „крізове" обличча.

Але спекулює на добрий смак жінки. На те, що жінка зуміє скомбінувати, вичарувати, змайструвати. Торік влаштовував чеський часопис „Гвезда" конкурс на дешево й елеґантно вбрану жінку. Огляд моделів відбувся публично, в празькому парку, „Словацький острів" і на ньому явилася напевно половина празьких жінок. Огляд, а властиво ревія дешевих мод була предцікава: цілий ряд незвичайно елеґантно одягнених жінок предложив дійсні рахунки про дешевизну одягу, яка на зверхній вигляд виглядала неймовірною. Але жюрі, до якого входили знавці, а саме кравчині, власники блаватних крамниць, модистки і т. д. перевірило якість і фасон суконь, капелюхів і т. п. і впустило на трибуну 150 гідних вибору. Звіцці відмічено 5 із них особливими нагородами. Пять скромно й елеґантно вбраних жінок дістало титул королев смаку. Ілюстровані часописи Праги принесли їхні світлини, звертаючи увагу, чому саме смак у дешевому одязі є найбільшою їх заслугою.

Дорогому одягові легко бути елеґантним; матерія паде гладко, барва в ній шляхотна, полиск правдивий. Можна купувати наосліп. А в дешевих матеріялах треба вибрати добре барву, достосувати прикрати. А головне: треба бути оптимістом, вірити у свої сили. Хіба лише грошем можна заспокоювати свої естетичні почування?

От тому й цікаво почути в нас про конкурс Всестудентських Вечерниць на 8. ц. м. Нагорода за найкращу й найскромнішу, найдешевшу ск-каю! Жюрі з відповідних знавців відмітить ту, що має на салі найбільше смаку. Бо смаки тепер є, не лише малими засобами досягнути ефекту, але й не зловживати засобами, там, де це непотрібно. Нагородою для нашої королевої смаку є призначена приємна несподіванка: шиють їй сукню у відомій робітні „Труд-у".

Взагалі це вечерниці переломові. Окрім королевої смаку хочуть вибрати расову українку, (як тільки така знайдеться на салі). Побачимо її нарешті. Бо ніхто з нас собі такої не уявляє, а властиво кожний втілює в неї свій жіночий ідеал.

Типічній українці — типічні дарунки! Для неї вже приготована вишивана шовкова блюзка, різьблене дзеркало, касета, на неї чекає УФОТО зі своїми апаратами, а „Нова Хата" присвятить її світлині чолову сторінку. „Комар" подасть карикатуру, „Назустріч" інтерву й її каріера готова. Шкода тільки, що нема українського Голівуду.

А покищо буде вона поруч із королевою смаку, царювати на Всестудентських Вечерницях. Прийдіть подивитися!

Л. Бура.

НОВИНКИ

— **Сальомея Крушельницька знову полькою.** „Курер Львовскі" з 5. ц. м. заповідаючи в окремій статейці цикль оперових авдицій з медіолянської „Ля Скаля", які трансмітуватиме незабаром польське радіо, поміж польськими співаками, що в „Ля Скаля" добули тріюмфи, помістив також відому нашу співачку Сальомею Крушельницьку.

— **Бурхлива дискусія після відчиту про Польщу.** В Інституті для Сх. Европи в Римі виголосила д-р Ванда Вибовська де Андреа прелекцію про відбудову повоєнної Польщі. Прелеґентка спинилась довше біля справи державних кордонів, уважаючи, що вони опоясують національну польську територію, а відтак обговорила історію кріпнення державної польської влади до сьогоднішніх часів. В дискусії виявилось, що не всі слухачі поділяють думки п. Вибовської. Зокрема українці і литовці оспорювали дуже міцно її погляди. Очевидно, що прелеґентці прийшли з поміччю присутні на салі поляки, які старались відбити закиди противників.

— **Коли подешевіє цукор?** Як повідомляють із Варшави, на нарадах представників цукрового промислу з представниками уряду устійнено основи для продукції буряків і цукру в новім кампанійнім сезоні 1934-5. Ціни цукру в новій кампанії на внутрішнім ринку від 1. жовтня ц. р. означено на 75 зол. 50 сот. за 100 кг. разом з опакуванням та іншими оплатами. В порівнанні з теперішнім станом нова ціна буде на 20 зол. нижча на 100 кг. цукру. Крім того будуть скасовані ріжниці в ціні цукру, які є в поодиноких воєвідствах на некористь воєвідств східних, наслідком чого впала сильно консумція цукру. Тому обнижка цін цукру на сході дійде до 40 зол. на 100 кг.

— **Пошести на Волині й Поліссі.** В останнім часі завважується значний зріст пошестей на північно-західних українських землях, а особливо на Поліссі. Пошести мають безпосередній звязок з безробіттям по містах і нуждою по селах. У поліському воєвідстві дальше шириться плямистий тиф. Населення боїться шпиталів, у яких балакають незрозумілою для нього мовою, і скриває хворих. Українські культурно-освітні організації або не допущені або зачинені, і нема кому освідомити селянські маси та піднятн їхню культуру.

— **Страшні наслідки.** Невпорядкованість земельних справ, брак українських культурно-освітніх організацій і низький рівень культури на північно-західних землях дають страшні наслідки. Ось приклад: У селі Яськовичах на Лунинеччині посварилися за маєток брати Лазар, Ярема й Андрій Бартоші. Лазар, на якого напали брати, схопив сокиру й одним махом убив Ярему, а Андрій вирвав сокиру й розпанахав йому голову.

— **Аби гандель ішов.** Мойше Дорн з містечка Озерни на Волині перед двома роками покинув жінку й виїхав до Америки. Не було за нього ні слиху ні диху. Нараз жінка одержала від нього лист з пропозицією згоди, замирення й приїзду до нього. Дорнова повірила й виїхала. Перед кількома тижнями брат Дорнової отримав від неї розпучливий лист: Дорн продав її до публичного дому, де вона переживає пекло.

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла" для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформацій точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативи, кружки „Р. Ш." й інші народні установи повинні заабонувати „Діло" для своїх членів.

— **Воскресла на похороні.** В с. Кушниці на Рівенщині захворіла 24-літна Олександра Пуміцева і лежала без ознак життя. Фельчер заявив, що вона вмерла. Відбувся похорон. Раптом віко труни піднялося й небіжка підвелася. Жінки мліли, чоловіки втікали. Виявилося, що Пуміцева впала в летарг.

— **Таємниче самогубство священика.** В останніх днях січня п. р. в мешканні православного єпископа Антонія (Марченка) в Камені Коширському отруївся оцтовою есенцією православний священик Володимир Шимановський. Без огляду на лікарську поміч денат вмер. Із залишених листів до родини й приятелів видно, що небіжчик заздалегідь приготовився до самогубства. Ближчі причини самогубства невідомі.

— **Головний свідок із справи Бейліса.** Читачі мабуть ще памятають голосну свого часу справу Бейліса, якому закидали замордування хлопця Ліщинського в Києві з ритуальною ціллю. Головним свідком у цій справі був начальник тайної поліції Микола Красовський, що вів слідство в напрямі відшукання інших винуватців, виправдуючи Бейліса. Тепер той Красовський віднайшовся в Здолбунові на Волині. Цими днями він зголосився до жидівської громади в Рівному і сказав, що напише спомини про згаданий процес, але просив наперед грошевої допомоги. Очевидно таку допомогу одержить і на споминах добре заробить.

— **Напад бандитів.** Невідомі бандити тяжко побили 88-літню старуху Лявру Бетавер у мешканні при вул. Рейтана в Перемишлі і зрабували їй більшу грошеву суму.

— **Львівська хроніка.** До т-ва христ.-нац. учителів народніх шкіл при вул. Зиморовича добулися злодії, розпороли касу і вкрали 400 зол. — Лякерника Юду Льоренца засуджено на два роки вязниці за кольпортажу комуністичних летючок.

— **Кусники людського тіла в парку.** Робітник при будові дому при вул. Понятовського під парком Кілінського у Львові знайшов 5. ц. м. у снігу серед корчів кусники замерзлого мяса. Приглянувшись ближче, ствердив, що це людське мясо. Заалярмована поліція повідомила прокураторію, яка вислала на місце слідчу комісію. Глядання комісії довели до жахливого відкриття. В ріжних місцях попадали знайдено 12 частин людського тіла, всі з каловбя, але такі, що годі було означити, чи походять з муж-

Сойм.

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛЯМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.

ВАРШАВА, 6. II. ПАТ. На нинішньому засіданні сойму ішла дальша дискусія над буджетовим преліміпарем на 1934/5 рік.

Представник Українського Клюбу **пос. Дм. Левицький** навязуючи до промови прем. Єнджеєвича, в якій премієр підкреслив м. і., що польсько-українські взаємини є вислідом помилок, яких допустилися обі сторони, що час приступити до відпряження атмосфери, що постановив обєктивно розглянути що дасться зробити в тій справі, зазначуючи рівночасно, що тактика деяких українських партій утруднює йому те завдання, посол Левицький ствердив, що Український Клюб приймає до відома заяву премієра. В дальшій частині своєї промови бесідник поставив низку домагань від імені українського населення, м. і. введення територіяльної автономії та зміни виборчої ординації.

При кінці промови пос. Левицький заявив: Знаємо, що Польща тепер сильна держава й осягнула великі успіхи в закордонній політиці й уважаємо, що теперішня хвилина є саме вказана, щоби Польща занялася українською справою та полагодила її згідно з волею обох заінтересованих народів, тому що від цієї полагоди залежить доля Східної Европи.

Від ХД говорив пос. Темпка, який заявив, що його клюб не може голосувати за буджетом. Від німецького клюбу пос. Франц заявив, що нім. меншина вірить, що після заключення пакту неагресії наступить порозуміння між польським і нім. народом. Німецька меншість буде основуватися на новій конституції, без огляду на її недостачі.

Промовляли ще кс. Шидельський, який сказав, що голосуватиме за буджетом і пос. Гон (жид. клюб), що обговорював положення жидів у Німеччині та Польщі та поставив низку домагань.

Від білорусів говорив посол Єремич, що домагався рівноправности для нац. меншин. Заявився проти буджету. Після промови пос. **Матчака** (укр. рад.) вичерпано ґенеральну дискусію над буджетом.

Буджетовий прелімінар приняли без дискусії.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ СЕЛЯН.

До сойму внесено проєкт закону про обезпечення рільних робітників на випадок незідібности до праці та на випадок смерти. Обовязкові обезпечення підлягають рільні робітники і домашня служба, які скінчили 16-ий, а не переступили 60-го року життя, оскільки працюють бодай 25 днів без перерви в одного працедавця.

8 літаків везе золото.

ЛЬОНДОН, 6. 2. ПАТ. Із Парижа відлетіло до Льондону 8 літаків із вантажем золота. Це рекордовий транспорт золота повітряним шляхом.

—o—

ДАНЦІҐСЬКИЙ КОМІСАР ЛІҐИ НАЦІЙ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 6. II. ПАТ. Високий комісар Ліґи Націй в Данціґу Лестер виїзджає нині до Варшави, щоби зложити офіціяльну візиту польському урядові.

—o—

Радіо в амер. поліції.

НЮ ЙОРК, 6. 2. ПАТ. Американська поліція вже довший час вживає радія, як помічного засобу. Тепер уже 10 міст має поліційні радіостації, а 25 дальших внесло подання дозволити їм вибудувати такі стації. Крім цього у стейті Ню Йорк має поліція 400 самоходів з радіовідборчими апаратами.

чини чи з жінки. Голови, рук і ніг не відшукано. Тільки на однім ребрі розпізнано останки тіла, що вказували на жіночу грудь і тому здогадуються, що жертвою жахливого злочину впала якась жінка. Стверджено притім, що деякі частини тіла були надпалені. Звідси здогад, що злочинець, відрізавши своїй жертві голову, руки і ноги, спалив їх, а решту перевіз автом на вул. Понятовського і тут кинув їх з гори в кущі парку, де вони на узбіччі розсипалися. Ост. вістки в тій загадковій справі кажуть, що крім згаданих частин тіла в парку Кілінського, найдено такі самі частини ще в однім кошику на сміття при вул. Стрийській та в цегольні Нахта при вул. Тарновського, де найдено серед них й жіночу панчоху. Те, а теж зложення з поодиноких порозкиданих злочинцем частин тіла, до якого бракує тільки голова й праве стегно, дало змогу устійнити, що вбита була дівчиною і вбито її на сексуальному тлі. На цьому дотепер. слідство спинилося, а хоча поліція працює повним темпом, щоби розвязати загадку, моглоб піти дальше щойно тоді, якби найдено голову вбитої. Припадок хотів, що коли судово-поліц. комісія урядувала на місці страшного відкриття, в недалекій парковій алеї перетяла собі жили і напилась отруї безробітна фризієрка Катарина Дячук в самовбивчому намірі.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові присудив суд на 1 рік вязниці Стаха й Петронелю Сятецьких з цьогож міста за те, що свого калікого й недоумного сина тримали 6 літ у хлівці і знущалися над ним жахливо. — В Кельцах зліквідувала поліція модерно влаштовану фабрику 10-золотівок, в якій під проводом інжиніра Пруса зі Львова та власника Ґутмана, що виграних на льотерії 100.000 зол. вложив у її влаштування, виробляли здавна ці гроші й розвозили по всій Польщі. — До хати власниці колектури Ашової у Варшаві вломилися вечором чотири опришки і стероризувавши хатних, почали грабунок. 15-літній син Ашової зміг підчас цього вискочити з вікна II. пов. на прибудівку, зсунутись на землю і покликати поліцію, що придержала чотирьох бандитів вже на вулиці, хоч вони відстрілювалися. — У Варшаві зліквідували банду торговців живим товаром та арештували власника 3 публичних домів жидка Бурштіна. — Фабриканта Зільбершпіца з Лодзі покарали 1300 зол. кари за недодержання умови з робітниками, чим викликав страйк і голодівку. — В Рибніку повісили бандита Сівца, що вбив поліцая Фойціка. —

— **Ріжні вістки.** В Берліні впав щойно передучора перший сніг тієї зими. — На площі Св. Стефана у Відні кинули ґітлерівці кілька петард, у звязку з тим арештували 55 осіб. — Французька фабрика зброї Шнайдер-Крезо продала Німеччині 500 танків. — У Базелі помер лавреат Нобля, відомий хемік проф. Габер, проживши 66 літ. — Рукопис Дікенсового твору „Життя Ісуса“, який заборонив друкувати, продали оноді на ліцитації за 40.000 ф. шт. В ньому є 14.000 слів, тобто за кожне з них заплачено 57 фунтів. — У Пінґльо (Китай) засипав вибух у вуглекопі 700 робітників. — В Італії почали осуватися з гір лявіни, що в оселях Больнонолі, Руббіяно й Ортіпоріо знищили більше як сотню хат, засипали на смерть 67 і поранили кількасот осіб. Деякі оселі мусіли евакуувати.

— **Виправляють воєнні помилки.** Цього місяця військовий суд у франц. місті Шерш-Міді розбирав прикрі, давні справи. Підчас війни в Суені розстріляв воєнний суд „для прикладу“ 4-ох капралів: Леша, Жерара, Лефульон і Мопа. Громадський суд їх реґабілітував, а навіть у Суені вибудують для них памятник. Заходами Товариства для оборони прав людини тепер суд офіціяльно виправив давню помилку. Одночасно реґабілітували теж вояка Венсана, якого підчас війни засудили на 10 літ вязниці за дезертирство, зовсім невинно. Він просидів 3 роки, але доказав, що невинний. Так само реґабілітували ще одного буцімто дезертира. Страшні воєнні помилки, яких було тисячі!

— **Щаслива столиця.** Столиця Ісляндії, Рейкіявік, у найближчій будуччині введе у себе кальорифери, які огріватиме вода з ґейзера Мосфельфельт. Очевидячки таке огрівання буде дуже дешеве.

— **Радіофотографія стає дійсністю.** Радіова Корпорація Америки вже виготовила плян пересилання фотографій з міста до міста, як це оголосив президент корпорації, Сарноф. Федеральна радіова комісія дозволила на вживання низки мікрохвиль, при помочи яких вона почне пересилати фотографії з Ню Йорку до Філядельфії вже за кілька днів. Інжиніри настільки видосконалили винахід, що на протязі одної мінути можна пересилати фотографічно три ріжнородні депеші в силі 180 слів. Тому, що пересилання відбувається на таких коротких хвилях, що їх називають мікрохвилями, треба ще збудувати між Філядельфією й Ню Йорком додаткові стації, а то в Ню Бронсвик і Трентон. Ті стації будуть переловлювати повітряні хвилі і передавати їх дальше. Новий винахід є настільки революційним, що не треба буде апарату Морсея до пересилання телеграфічних депеш, але можна буде їх пересилати як фотографії через радіо. Наслідком цього пересилання подешевіє дуже значно, а крім писаних телеграм можна буде пересилати і фотографії та інші образки.

— **Сезам у гаражі.** В Америці ввели новину для шоферів: шофери можуть відчиняти гаражі, не сходячи з авта. Підїзджаючи до гаражу натискає гудзик, що находиться поруч керми; тоді ворота перед ним відчиняються, якби на знак вожжбитської паличеки. Коли віїзжає до середини гаражу, шофер натискає другий гудзик: ворота так само таємно зачиняються. Це чудо відбувається під впливом радіових хвиль. В авті находиться мініятурна висильна стація, з якої виходять хвилі завдовшки на 100 м.; її антена йде під автом. Механізм, що відчиняє двері злучений з приймачем, наставленим на довжину хвилі відрядника.

— **Роковини Горація.** В Італії відбудуться цього року маніфестації з приводу 2.000-их роковин Горація в родинному місті поета Веносі, але й в інших італійських містах. Італійська академія наук поручила свому членові Етторе Романьолі провідництво в роковинах.

— **Торговля вужами.** Вбогі герцеґовинські селяни, які крім тютюну, вина й овочів не мають що продавати, найшли собі новий вивозовий артикул. Це їдовиті вужі, яких у Герцеґовині багато. З отруї .их вужів роблять серум якого вживають при лікуванні рака. Так лікують головно у Франції, а отруя герцеґовинських вужів, мовляв, надається знаменито до того. В 1933 р. вивезли з Герцеґовини кілька тисяч вужів, а за кожного герцеґовинський селянин дістав 25 динарів.

— **Нестравне радіо.** Жартівливий французький письменник Поль Ребу накинувся в газетах кілька разів на радіостацію Пост-Парізієн (312,8 м.), тому, що мовляв надає постійно в обідову пору нестравні річи. Домагався рішучо, щоби надавали легку музику, яка причиняється до кращого травлення. На це Пост-Парізієн висилало „Танець кістяків“ Сен-Сеанса.

— **Вовки прийшли до міста.** У всій Румунії тепер великі сніговії. Залізнича комунікація утруднена, дорогами тяжко пробитися саням і пішки. В Браїлі в пристані замерзли всі кораблі. Всюди ходять відділи жандармів і стріляють тічні вовків або заганяють їх у ліси й гори. В Гусі, на р. Пруті тічня вовків дісталася аж до міста, стаційні жандарми та залізнича служба постріляла їх.

— **Землетрус на дні моря.** З Альжиру повідомляють про катастрофальний землетрус на дні моря здовж північних берегів Африки. Наслідком землетрусу морські хвилі піднеслися на кільканадесять метрів і залляли всі портові уладження. Кільканацять кораблів зірвалося з якора і перевернулися. Інші кораблі викинуло з великою силою на беріг і розбило. Вода залляла береги так несподівано, що про якийсь ратунок не було бесіди. Багато людей згинуло.

—o—

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „ПАРАДА РЕЗЕРВІСТІВ“

Польська фільма. Її герой Адольф (що від часу влади Ґітлєра перемінив собі імя на Теофіль) Димша. Грає власника провінціонального ресторанику, де має двох кельнерів і цілу дамську капелю. Над кельнерами знущається, дамську капелю любить. Та одного дня його кличуть на військові вправи і тоді виявляється, що його кельнери це „шаржа“, а він звичайний рядовик. І тепер починаються муки звичайного оферми. Муки фізичні та духові, бо резервіст не може забути одної своєї вибраної з дамської капелі. Фільма досить добра, має кілька дуже веселих сцен і чимало дотепів. Хто любить Димшу, якому супроводить комік Вальтер, той найде гумор у самих його мінах і жестах.

—o—

Дописи.

БУЧАЧ

З життя Т-ва „Сокіл“ в Бучачі. Підчас коли міщанство в Бучачі, головно старше, не є як слід зорганізоване, молоде покоління українського міщанства гуртується і працює в Т-ві „Сокіл“. Донедавна ще життя в „Соколі“ розвивалося більше в ділянці спорту, а мячева дружина Т-ва „Буревій“ розіграла в минулому році цілу низку мячевих змагань з місцевими і позамісцевими дружинами. В останніх часах Старшина Т-ва звернула пильнішу увагу і на виховну сторінку сокільського життя. В дні 22. січня ц. р. відбулися святочні сходини членів Т-ва, з короткою промовою, присвяченою 15-літнім роковинам злуки українських земель. Завдяки інтенсивній праці дир. П. С. К. п. М. Хархаліса при Т-ві істнує сокільський хор, недостачу котрого так сильно тут відчували. Часті проби хору в милій і товариській атмосфері несходженими нитками звязують побратимів зі собою та з особою диригента і поглиблюють взаїмне співжиття, що таке необхідне в сокільській, як і всякій іншій праці. Під цю пору хор підготовляється до виступу на Крутянській Академії, котра відбудеться в Бучачі дня 15. II.

Загальні Збори Т-ва „Українське Міщанське Братство“ дня 28. січня ц. р. відбулися у власній домівці зви-

лайні загальні збори Т-ва „Українське Міщанське Брацтво", котре гуртує здебільша міщан Бучача. На всіх 51 членів Т-ва явилося на зборах 43 членів. Збори отворив і їм проводив дотеперішній голова Т-ва, п. Корнило Крушельницький. Звіт з діяльности здавав голова Т-ва, котрий підчеркнув, що Т-во вело в першій мірі господарську роботу, як адміністрація дому, віднова салі, упорядкування інвентаря, а не мало змоги вести культурно-освітньої праці. Із касового звіту, що його здавав п. М. Харецький, виходить, що Т-во має ще довг у висоті 8.000 зол. у Банку Господарства Краєвого (довгорочнищевий), на сплату котрого Т-во зуживало і чинші з винайму мешкання в домі Т-ва і дохід з членських вкладок. Імением Контрольної Комісії здавав звіт п. Т. Крамарчук, який поставив внесок ухвалити уступаючому Виділові абсолюторію. В дискусії, яка розвинулася по звітах, підчеркувано сильну потребу ведення культурно-освітньої праці, головно серед старшого міщанства, бо незалежно від ваги такої праці члени хотять бодай у мінімальній частині дістати еквівалент за свою місячну вкладку. Заразом підчеркувано потребу уладжування ширших сходин, гутірок, чайних вечорів, щоби тим способом оживити товариський рух внутрі Т-ва і приєднати усіх дотепер в Т-ві незгуртованих міщан. Збори одноголосно ухвалили абсолюторію уступаючому Виділові. До нового Виділу вибрані: п. Корнило Крушельницький — голова, пп. Михайло Кізюк, д-р Роман Слюзар, Іван Бобик, Микола Харецький, Михайло Винницький, Омелян Григорович — члени. Побажатиб новому Виділові, щоби піднесені в дискусії думки дотично оживлення праці внутрі Т-ва якнайскорше перевів у діло.

Заборона основувати кружок-відділ „Союзу Українок" у Коропці. На прохання членів-основників кружка-відділу „Союзу Українок" у Коропці зареєструвати кружок при старостві в Бучачі, згідно з постановами закону про товариства з жовтня 1932 р., дістали основники в першій половині січня ц. р. відмовну децизію зі староства в Бучачі з мотивацією, „що підписані члени основники чи пак члени виділу не дають належної гарантії, що будуть свою діяльність вести у рямцях, зачеркнених статутом Т-ва". Від відмовної децизії внесено відклик. Замітне, що відмовні рішення дістають у нас не тільки кружки „Рідної Школи" й „Сільського Господаря", але також кружки „Союзу Українок".

Спорт.

Після краєвих лещатарських змагань.

Як уже наші читачі знають із вчорашнього числа „Діла", краєві лещатарські змагання, вже VI з черги, пройшли в неділю з повним успіхом. Одночасно принесли вони неодну несподіванку. Найбільша з них — перемога Романа Рака (УССК) над Сліпком (УССК), добута ріжницею 14 секунд. Підчеркнути треба теж добру форму Рибачека (УССК) та Хамули (Пласт), які заняли два чергові місця. Минулорічний переможець Вреньова (К. Л. К.) заняв щойно пяте місце. — Щодо жінок, то перше місце заняла в неділю Д. Федаківна (УССК), друге Федусевичівна (КЛК). А. Рожанківська, що досі не мала поважної конкурентки, тим разом відпала, бо зломивши дошку, відступила по півметру (а до того часу була перша!) від дальшого бігу. Таким чином мистецтво жінок, що його мала п. А. Рожанківська від 1929 року, здобула п. Д. Федаківна, яка разом з п. Федусевичівною відзначається не тільки великою амбіцією, але й доброю технікою.

Організація змагань була в загальному справна, біда тільки, що вони почалися з 1-годинним опізненням. На будуче так не сміє бути!

Щодо числа учасників, то воно було дуже поважне, бо на старті станулo близько 60 змагунів. Шкода тільки, що не було ні гуцулів з Ворохти й Косача, ні бойків зі Славська. Але це вже не вина організаторів змагань, тільки наших тяжких матеріяльних відносин.

Тім Виршава-Познань — Репрезентація Львова 1 : 0.

На закінчення гакінкових мистецтв розіграла вчора репрезентація Львова змагання з тімом Варшава-Познаня, програвши їх 1 : 0 (0 : 0, 1 : 0, 0 : 0). В репрезентації Львова грали оба брати Труші. Видів 1.500.

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа 7. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом" (Абон. 11)

Четвер 8. II год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом" (Абон. 11).

Пятниця 9. II. год. 7·30 веч. „Чоловік, що був четвергом" (Абон. 11).

Театр Ріжнородностей.

Середа 7. II. год. 7·30 веч. „Но, но Нането" (Абон. 11).

Четвер 8. II. год. 7·30 веч. „Но, но Нането" (Абон. 11).

Кіна.

АДРІЯ: „Карменсіта" та „Сто метрів кохання".

АПОЛЬО: „Паприка".

АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Романс із поручником".

КАСІНО: „Буря на світанку".

КОЛІСЕЙ: „Погубний чар" ревія „Преса має голос".

КОПЕРНИК: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Катерина Велика" (з Ел. Бергнер) і кольоровий додаток.

МІРАЖ: „Чому я згрішила".

МУЗА: „1002-а ніч".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра (з Єршою та Шлезаком).

ПАН: „Турбіна 50.000" і ревія.

ПАСАЖ: „Магараджа" (з Борисом Карловим).

РАЙ: „Під твою охорону" (з Бродзішем, Богдою та Самборським.

ХИМЕРА: „Шерльок Голмс" (Клів Брук).

СТИЛЕВЕ: „У мряці великого міста", ревія зі Стефою Стадниківною.

УТІХА: „Кохай мене сьогодні". (Моріс Шевальє),

Закордонне радіо.

Середа, 7. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 17·05 Концерт, музика, спів, **Братислава** (298,8) 17·00 Скрипка, 17·40 Популярні пісоньки, **Брно** (325,4) 19·35 „Царська наречена" оп. Римського-Корсакова, **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Лягті** (1796) 19·00 „Трубадур" оп. Вердія, **Берлін** (356,7) 11·30 Концерт, 21·10 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1546) 20·30. 21·10 Вагнерові твори, **Ляйпенберг** (455,9) 14·00 Камер. музика, **Будапешт** (549,5) 17·00 Народня мад. музика, 20·00 Циг. музика, **Рим** 20·50 Опера.

Четвер, 8. лютого 1934.

Відень (506,8) 12·00, 16·50 Концерт (музика, спів), 18·40 фортепян, **Брно** (325,4) 21·30 Два гумористичні подружні сцені, **Прага** (470,2) 17·25 Скрипка, 21·40 хоральні пісні, **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Льоенгрін" оп Вагнера, **Гільверзум** (1875) 20·45 „Графиня Маріца" оп. Кальмана, **Люблина** (569,3) 21·05 Нар. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1546) 21·10 Балетова музика, **Ляйпенберг** (455,9) 14·00 Музич. всячина, 16·00 Музика для дітей, **Будапешт** (549,5) 19·30 Опера, цит. музика, **Мілано** (368,6) 13·10 Популярна музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інструм. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 7. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Симф. музика з грам. плит, 12·33 Італійські співаки (грам. плити), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Фортепян, 15·10 Для дітей: „Мої мандрівки по звіринцях Европи", 16·55 Легка музика, пісоньки, 18·00 Штучне витворювання холоду, 18·20 Дрібні Ґріґові твори (грам плити). 19·05 Всячина, грамофон, 19·25 Фейл. „Поети малярі". 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, спів, 21·00 Трансм. з Антверпену: Концерт бельгійської музики, 21·45 Відчит еспéранто „Про ліки", 22·00 З Вильна: Міцкевичівський вечір, 23·05 Танкова музика з грам. плит.

Червер, 8. лютого 1934

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Нар. танці з грам плит, 12·35 Концерт (музика, спів, Ол. Михаловський, бас), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Концерт сальонової музики, 16·40 Відч. „Улекшення в щоденній праці жінки". 16·55 Пісні в супроводі фортепяну, 17·20 Фортепян, 17·50 Про концерт льв. фільгармонії, 18·00 Відч. „Гор. Шлеськ. Гдиня", 18·20 Авд. „Концерт у Козибородах", 19·03 Нова книжка про Міцкевича, 19·15 Всячина, 19·25 Відчит. 19·40 Світовий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт присвячений Карловичеві, 20·17 Концерт, 21·30 Почт.-техн. скринька, 21·45 Зірки ревії та екрану (грамоф. плити), 22·30, 23·05 Трансмісії із закордонних станцій.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·52.

У Варшаві були такі курси; Льондон 27·46—27·43, Париж 34·89, Берлін 210·35, Ціріх 171·83, Амстердам 356·75, Нюйорк кабель 5·56, Нюйорк чеки 5·55.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. II. масло 2·50, молоко, —·19, сметана —·80, яйця 3·40—3·60

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану удержана, на яйця слаба

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. заріттас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	18·75	19·—
Пшениця збірна	17·50	17·75
Ячмінь двірський	12·50	13·—
Ячмінь на мливо	10·—	10·25
Кукурудза краєва	17·—	19·—
Вика чорна	10·50	11·—
Вика сіра	9·—	9·50
Крупи греч.	35·—	37·—
Мука пшен. люкс. до 40%	33·—	34·—
Мука пшен. 50%	30·50	31·50
Мука пшен. 55%	30·—	31·—
Мука пшен. 60%	29·50	30·50
Мука пшен. 50 до 10%	24·—	25·—
Мука пшен 60 до 5%	20·—	21·—
Мука пшен. понад 65%	14·75	15·50
Мука житня 55%	21·50	22·50
Мука житня 60%	20·—	21·—
100 кг. льоко Львів	**від**	**до**
Ячмінь на мливо	11·25	11·50
Овес двірський незамок	11·—	11·25
Овес	9·75	10·25
Овес збірний	9·—	9·35

Інші курси незмінені.

НОВИЙ ЖУРНАЛ! НОВИЙ ЖУРНАЛ!

Український Агрономічний Вістник

чвертьрічник під редакцією інж. др. Евгена Храпливого.

Книжка І. 1934 р. Зміст:

До Читачів!

СТАТТІ: Громадська агрономія та пляноне господарство — **проф К. Мацієвич.** З новіших дослідів над економічною історією України — **Т. Коструба.** Про потребу сусп.-економ. монографічних описів — **др. Ілля Витанович.** Закарпатські полонини в світлі агроботанічного дослідження — **доц. І. Мазепа.** Верховинські сінокоси — **інж. агр. Г. Гордієнко.** Висліди з польових дослідів 1930 і 1931 рр. — **інж. агр. А. Романенко** Про біольогічно-динамічні способи господарювання — **інж. Ю. Мудрак.** Уваги до питання розвитку садівництва на зах. землях — **А. Терпиляк.** Фактори родючости овочевих дерев — **інж. А. Гнатовський.** Про поливання городини — **В. Королів-Старий.** Контроля молочности в селянських господарствах — **інж. др. М. Холевчук.** Загальні й льокальні завдання сучасного лісовирощення — **проф. Б. Іваницький.**

РЕФЕРАТИ ТА РЕЦЕНЗІЇ: (Аграризація жидівства України. — Хліборобська Росія і пшеничне питання. — Монографія села Уніж. — Висліди пятирічки СРСР в хліборобстві. — Господарство в СРСР. — Споживання хліб. сіних Закарпаття. — Оброблення шкіри. — Тихнічні праці на Закарпатті. — Рух населення і світова торговля збіжжям — Огляд кооперації світу. — Хліборобська освіта в Югославії. — Людина й раціоналізація. — Важка вода. —) **Міжнародні сіль-госп організації, конгреси, наради. — Записник нашої агрономічної праці. — Ріжне. — Від Адміністрації.**

В цій книжці УАВ поміщено праці й замітки 24 авторів.

Ціна книжки 3·— зол. (в ЧСР. — 12·— кч., в інших краях — 2·— шв. фр.) **На рік (4 книжки) 12·— зол.** 1044 1—3

Адреса: ЛЬВІВ, РИНОК 10. II пов.

Купити можна в усіх українських книгарнях!

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НАЙНОВІШІ тапчани — 75, гобелінові отомани — 30, канапки до розкладання — 30, сітки дротяні — 18, кухонні ліжка — 8, полеві — 15, сіткові — 20, дитячі — 30 — поручає Фабрика ЗАКС — Ліндого 6. 34/49 12-20

ДОБРЕ СИТУОВАНА пізнає старшого мужчину з урядничих кол для спільного життя. — Листи до „Діла" під „незалежна". 1046 1—2

ІНТЕЛІҐЕНТНА особа найметься господаркою як також прийме працю і до всього. — Зголошення просимо ласкаво слати до „Діла" під „Скромна". 1—1

БЕЗРОБІТНІ умові працівники здібні до аквізиції найдуть постійне заняття у світовій інституції. Зголошення під „Постійний дохід" — „Нова Реклама" Львів, Шайнохи. 6/56 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗНИЖКА ЦІН МЕБЛІВ

але тільки в **Магазині Меблів**

ф-ми **БРІК І ҐРІКЕР** у Львові — з нагоди перенесення Магазину з вулиці Ягайлонської 24, до нового льокалю **Трибунальська 16.** — Телефон 21-76. 1043 1—5

Церковні дзвони

доставляють

Ліярні дзвонів

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в Калуші й Перемишлі

НОВИНА!

Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під ґарантією, відзискають попередню краску і силу тону, через те перетоплення дзвонів зайве. 1017 6—10

Інж.-архітект

Евген Нагірний

Львів, ул. Личаківська ч. 39

Тел. 2-11

виконує пляни церков тощо і приймає провід будівель. 8—12 3—6. 1015 1-8

ДЕШЕВІ, СЕЛЕКТИВНІ І ЕЛІМІНУЮЧІ РАДІОВІДБІРНИКИ СІТЕВІ І БАТЕРІЙНІ ЛЯМПОВІ.

— ВСІ ЕВРОПЕЙСЬКІ СТАЦІЇ —

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС".

ЛЬВІВ, ПЛ. МАРІЯСЬКА 8.

Найбільший вибір фотографічних апаратів і матеріяку. 18/47 1-10

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.